

Time: 3 Hours

Marks -100

N.B:

1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.
3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q.1 Attempt any two questions of the following.

- a) Explain the concept and nature of district administration.
- b) Explain in detail the objectives and functions behind district administration.
- c) Review the historical background of district administration.

Q.2 Attempt any two questions of the following.

- a) Explain the structure of revenue administration by explaining the historical background of revenue administration.
- b) Explain in detail various components of revenue administration.
- c) State the reasons of administrative changes in rural society.

Q.3 Attempt any two questions of the following.

- a) Describe in detail the characteristics of Maharashtra Police Administration.
- b) Describe the powers and functions of the District and Sessions Courts.
- c) Explain the law and order system in the district.

Q.4 Attempt any two questions of the following.

- a) Explain the concept of district planning. Explain the changes in district planning after 1992
- b) Review the post-independence changes in the planning system at the district level.
- c) Explain the role of non-governmental organizations in rural planning.

Q.5 Attempt any two questions of the following.

- a) Describe the various functions of the Collector in revenue administration.
- b) Explain the importance of law and order in rural development in detail.
- c) Explain the importance of Lokadalat in rural development.

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२ सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

प्रश्न १. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) जिल्हा प्रशासनाची संकल्पना व स्वरूप स्पष्ट करा.
- ब) जिल्हा प्रशासनामागील उद्देश व कार्ये सविस्तर सांगा.
- क) जिल्हा प्रशासनाच्या ऐतिहासिक पार्श्वभूमीचा आढावा घ्या.

प्रश्न २. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) महसूल प्रशासनाची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी स्पष्ट करून महसूल प्रशासनाची रचना विशद करा.
- ब) महसूल प्रशासनातील विविध घटक सविस्तर सांगा
- क) ग्रामीण समाजातील प्रशासनाच्या बदलांची कारणे सांगा.

प्रश्न ३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) महाराष्ट्र पोलीस प्रशासनाची वैशिष्ट्ये सविस्तर सांगा
- ब) जिल्हा व सत्र न्यायालयाचे अधिकार व कार्ये विषद करा.
- क) जिल्ह्यातील कायदा व सुव्यवस्था यंत्रणा स्पष्ट करा.

प्रश्न ४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) जिल्हा नियोजन संकल्पना स्पष्ट करा. जिल्हा नियोजनात १९९२ नंतर झालेले बदल विशद करा..
- ब) जिल्हा स्तरावरील नियोजन पद्धतीत स्वातंत्र्यानंतर झालेल्या बदलाचा आढावा घ्या.
- क) ग्रामीण नियोजनत अशासकीय संघटनांची भूमिका विषद करा.

प्रश्न ५. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) महसूल प्रशासनातील जिल्हाधिका-याची विविध कार्ये विषद करा.
- ब) कायदा आणि सुव्यवस्थेचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व सविस्तर सांगा
- क) लोकन्यायालयाचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व विषद करा.

